

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑

เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

พระราชกฤษฎีกา

พระราชทานอภัยโทษ

พ.ศ. ๒๕๑๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

เป็นปีที่ ๓๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า เนื่องในโอกาสที่ได้ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกอบพระราชพิธีอภิเษก
สมรส สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ใน

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒

เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๒๐ นับเป็นโอกาสกึ่งศตวรรษที่สำคัญ สมควร
พระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องราชทัณฑ์ เพื่อเป็นการให้โอกาส
แก่บุคคลเหล่านั้นบำเพ็ญตนเป็นพลเมืองดี อันจะเป็นคุณ
ประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๒๖๑ ทวิ แห่งประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับ
ที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา
พระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกา
พระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๑๕”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓
มกราคม ๒๕๒๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“นักโทษเด็ดขาด” หมายความว่า ผู้ซึ่งในวันที่พระราช
กฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เป็นนักโทษเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติ
ราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ นักโทษตามพระราชบัญญัติ

เรือนจำทหาร พุทธศักราช ๒๕๑๕ ผู้ซึ่งถูกลงโทษจำคุกตาม
มาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร และผู้ต้อง
โทษตามคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติ

“ผู้ต้องกักขัง” หมายความว่า ผู้ต้องโทษกักขังแทนโทษ
จำคุก หรือผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับ ที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ของศาลถึงที่สุด ก่อนหรือในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

“กำหนดโทษตามคำพิพากษา” หมายความว่า กำหนด
โทษซึ่งศาลได้กำหนดไว้ในคำพิพากษา และระบุไว้ในหมายแจ้ง
โทษเมื่อคดีถึงที่สุด หรือกำหนดโทษตามคำสั่งซึ่งได้ส่งตาม
มาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร หรือ
กำหนดโทษตามคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติ หรือกำหนดโทษ
ดังกล่าวที่ได้ลดโทษลงแล้วโดยการได้รับพระราชทานอภัยโทษ
หรือโดยเหตุอื่น ถ้ามี

“ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูก
ศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือ
หลายคดี โดยมีได้ถูกศาลพิพากษาให้เพิ่มโทษฐานกระทำความ
ผิดอีก ตามมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ แห่งประมวลกฎหมาย
อาญา หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๔ ผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้ ต้องมีตัวอยู่ในความควบคุมของทางราชการ หรือถูกกักขังไว้ในสถานที่หรือที่อาศัยที่ศาล หรือทางราชการกำหนด ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับติดต่อกันไปจนถึงวันที่ออกหมาย หรือคำสั่งปล่อยหรือลดโทษตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๕ นักโทษเด็ดขาดหรือผู้ต้องกักขังดังต่อไปนี้ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวไป

(๑) ผู้ต้องกักขัง

(๒) ผู้ต้องโทษจำคุกไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ซึ่งมีกำหนดโทษตามคำพิพากษาที่จะต้องได้รับต่อไปเหลืออยู่รวมกันไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(๓) ผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) เป็นคนพิการ โดยตาบอดทั้งสองข้าง มือหรือเท้าด้วนทั้งสองข้าง หรือเป็นคนทุพพลภาพมีลักษณะอันเห็นได้ชัด ซึ่งในกรณีหลังนี้แพทย์ของทางราชการไม่น้อยกว่าสองคน ได้ตรวจรับรองเป็นเอกฉันท์ว่าไม่สามารถประกอบการทำงานหาเลี้ยงชีพได้ตลอดชีวิต

(ข) เป็นคนเจ็บป่วยด้วยวัณโรค โรคเรื้อน โรคมะเร็ง หรือโรคจิต ซึ่งทางการเรือนจำได้ทำการรักษามาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และแพทย์ของทางราชการไม่น้อยกว่าสองคนได้ตรวจรับรองเป็นเอกฉันท์ว่าไม่สามารถจะรักษาในเรือนจำให้หายได้ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่าห้าปี หรือไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษตามคำพิพากษา

(ค) เป็นหญิงซึ่งแพทย์ของทางราชการตรวจรับรองว่ามีครรภ์ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี โทษจำคุกตามกำหนดโทษตามคำพิพากษาที่จะต้องได้รับต่อไปเหลืออยู่รวมกันไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(ง) เป็นหญิงซึ่งต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรกและไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษตามคำพิพากษา

(จ) เป็นคนมีอายุตามที่ปรากฏในทะเบียนรายตัวของเรือนจำ ไม่ต่ำกว่าหกสิบปีบริบูรณ์ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่าห้าปี หรือไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษตามคำพิพากษา

(ฉ) เป็นผู้ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และมีอายุตามที่ปรากฏในทะเบียนรายตัวของเรือนจำยังไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษตามคำพิพากษา

(ช) เป็นผู้ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และโทษตามกำหนดโทษตามคำพิพากษา ไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี มีกำหนดจำคุกรวมกันไม่เกินหนึ่งปี

(ซ) เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นเยี่ยม และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี โทษจำคุกตามกำหนดโทษตามคำพิพากษาที่จะต้องได้รับต่อไปเหลืออยู่รวมกันไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(๔) ผู้ได้รับพักการลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ซึ่งมีได้ปฏิบัติฝึกเงื่อนไขแห่งการพักการลงโทษ

มาตรา ๖ นักโทษเด็ดขาดซึ่งมีได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวไปตามมาตรา ๕ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษแต่เพียงกรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องโทษประหารชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษจำคุกห้าสิบปี โดยให้นับแต่วันที่ต้องรับโทษ เว้นแต่กรณีที่จะต้องนับโทษต่อจากคดีอื่น ให้นับโทษต่อจากคดีอื่นนั้น

(๓) ผู้ต้องโทษจำคุกไม่ถึงตลอดชีวิต ให้ลดจากกำหนดโทษตามคำพิพากษา ตามลำดับชั้นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ดังต่อไปนี้

ชั้นเยี่ยม	๑ ใน ๔
ชั้นดีมาก	๑ ใน ๕
ชั้นดี	๑ ใน ๖

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๘

เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

ชั้นกลาง	๑ ใน ๓
ชั้นเลว	๑ ใน ๘
ชั้นเลวมาก	๑ ใน ๕

(๔) ผู้ต้องโทษจำคุกเพราะความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และไม่เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายและในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่มีคดีอื่น ไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดีที่ต้องรับหรือจะต้องรับโทษจำคุกอยู่ด้วยให้ลดจากกำหนดโทษตามคำพิพากษาลง ๒ ใน ๓

มาตรา ๗ นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ไม่ว่าจะได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษตามมาตรา ๖ ด้วยหรือไม่ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ลดโทษเป็นพิเศษอีกหนึ่งปี

มาตรา ๘ นักโทษเด็ดขาดผู้ต้องโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษเนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ครบรอบ พ.ศ. ๒๕๑๘ ใช้บังคับ ในลักษณะความผิดดังต่อไปนี้ ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้

(๑) ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร และความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร ตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ความผิดตามมาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๒๐ วรรคท้าย มาตรา ๒๒๒ มาตรา ๒๒๔ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์

(๔) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยฝิ่น และกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

มาตรา ๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ ผู้พิพากษาศาลแห่งท้องที่ หรือตุลาการศาลทหารแห่งท้องที่หนึ่งคน และอัยการแห่งท้องที่หรืออัยการทหารแห่งท้องที่หนึ่งคน รวมสามคน เป็นคณะกรรมการ มีหน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษ และส่งรายชื่อต่อศาลแห่งท้องที่ให้เสร็จภายในหกสิบวัน

เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เพื่อความสะดวกแก่ศาล
แห่งท้องที่นั้นพิจารณาออกหมายสั่งปล่อยหรือลดโทษ แล้วแต่
กรณี

ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ซึ่งถูกลงโทษจำคุกตามมาตรา ๑๗ แห่ง
ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร และผู้ต้องโทษตามคำสั่ง
ของหัวหน้าคณะปฏิวัติซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษ ให้
คณะกรรมการดังกล่าวในวาระหนึ่ง มีหน้าที่ตรวจสอบและ
ส่งรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่
พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เพื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาออก
คำสั่งปล่อยหรือลดโทษ แล้วแต่กรณี

เมื่อได้มีหมายหรือคำสั่งปล่อยหรือลดโทษแล้ว ให้คณะ
กรรมการทำบัญชีผู้ซึ่งได้รับพระราชทานอภัยโทษ เก็บไว้ที่
เรือนจำหนึ่งฉบับ ส่งศาลหนึ่งฉบับ ส่งกระทรวงมหาดไทยหนึ่ง
ฉบับ และทูตเกล้า ๆ ถวาย อีกหนึ่งฉบับ

ถ้าการแต่งตั้งกรรมการบางคนตามวาระหนึ่ง จะไม่สะดวก
ในการปฏิบัติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจ
แต่งตั้งข้าราชการตามที่เห็นสมควร เป็นกรรมการแทนได้

มาตรา ๑๐ ในส่วนที่เกี่ยวกับนักโทษตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งข้าราชการเป็นคณะกรรมการตามที่เห็นสมควร มีหน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษ และส่งรายชื่อต่อศาลทหารกรุงเทพ ศาลมณฑลทหาร หรือศาลจังหวัดทหาร แล้วแต่กรณี ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เพื่อความสะดวกแก่ศาลทหารดังกล่าวพิจารณาออกหมายสั่งปล่อยหรือลดโทษ แล้วแต่กรณี

ให้นำมาตรา ๕ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการนำบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้มาใช้บังคับแก่นักโทษตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร นอกจากที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกานี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมพิจารณาตั้งเทียบกรณีให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๑ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๒

เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

ว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา
ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ธานินทร์ กรัยวิเชียร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ
เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกอบพระราชพิธีอภิเษกสมรส สมเด็จพระ
พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๒๐
นับเป็นโอกาสสำคัญที่สำคัญ สมควรพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้อง
ราชทัณฑ์ เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่บุคคลเหล่านั้น บำเพ็ญตนเป็น
พลเมืองดี อันจะเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป จึงจำเป็นต้อง
ตราพระราชกฤษฎีกานี้